

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, 17 ՅՈՒՆԻՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԻ

ԻՆՍԱՆ ԵԷՅԷՆ ԱՐԱՊԼԱՐ

Ճեղայրը մեմալիքինն , Պլիտաճ
նամ Ասքերի Մուհաբեմէ Տիվանը հու-
զուրունտա , ինսանըն թիւլլըրինն թէփ-
րէշտիրինն պիր ճինսեթ մուհաբեմէսի
կէօրիւմիւշ տիւր :

1868 սենձնիս ի պիթիտալարընտա, Ու-
լատ պէն Ալիա գապիէնսինտէն 2 նէֆէր,
կէնճ Արապ գարըլարը, վէ պիր նէֆէր
տաթի 13 եաշընտա չոճոգ, պիւսպիւ-
թիւն ղայպ օլտուլարի վէ 9-10այ գատար,
հիշ պիր էսբըլըր մէյտանա չըզմատը .
Փագաթ նոյրմըր աեընտա, մլըգումէ
կէնճ գարըլարըն ագրապալարընտան
պիրիսի, Մուհամմտ-պէն-Ահմէտ նամ
պիր տոէմին ումուզլարը իւզըրինտէ,
մլըգում Ալէ մախսուս օլաք ետպապ պիր
րուպանը կէօրիպ,անը թուլթուրմուշ,
վէ մլըգում, իսթինթազ իտիլտիքտէ,
քէշֆիէնթի հալին սահհիշլիյի մէյտա-
նա չըզմըշ, վէ քէնտի ճինաեթիքի,
քեամիլէն իգրար իլլէմիշ տիր :

Մէրգուժ, ճինսեւթին իճրասընտա,
եալընրդ օլմանըպ, Պէն Թահար, վէ
Պէն Մ՝ համէտ նամ իքի նէֆէր տախի
բէֆիքլըրի պուլունմագտա իմիչ :

Պուռ իւշ նէֆէր ճանապարհար, սէ-
նէյի մէգքիւրէնին յունվար անընտա,
մէրգուման իքի նէֆէր կէնճ գարըլարը,
վէ 13 Եալընտա պիր չճուղու, տաղ-
լըգ վէ թէնհա պիր մահէլլտի րասթ կի-
թիրէրէք, անլըրն իւզէրինէ վարմըշար,
վէ քէնտի գուրպանլարը, հիր նէ գա-
տար, էօնտէն գաչլպ գուրթուլմանե
ճահտ իլլէմիշլեր իսէ տէ, նիհայէթ իւլ
էմը, քէնտի գաչթիլըրինէ թըշլիմ օլ-
մանե մճպուր օյմուշլար տիր :

Պիչարե կենճ գաղըլար, եվիլէ է-
միրտէ, ըրզլարընա գաստ իթմէք էֆ-
քեարընտա տըրլար զաննը իլէ, էլէ-
րինի պիրիպիրնէ գավուշտուրարգ
վէ քէնտի զարթիլլէրի Լօնիւնտէ տիզ
չէօքլէք, նիտագ վէ ֆէրեստա պաշ-
լամըշլար, վէ Մուհամմէտ պէն Աջմէ-
տին գավլիւնճէ, չիւնքի մերգում, դա-
պաշաթըն պիւլիւկիւնիւ, տայիմա,
քէնտի րիֆիքլէրի իւզլրինէ պինտիրմէ-
յէ արգուքէշ պուլունմուշ տուր, քէն-
տիսի, քալընըզ անլլրի սէվիպ, պա-
տէնու սերպէսիլ սաւը վլրիսէլլէրինի,
քէնտի րէֆիքլէրինէ իպրամ իյէմիշ,
վէ տիթըմէքաէ օլան պիչարէ գաղըլար
տախի, էլէրինտէն գուրթուլմաշ նիշ-
թի իլէ, պիր գաշար բուսէ վիրմէյէ րա-
գի օյմուշլար իտի :

Մերգուման վահիլիւր, քննտի գու-
նադարընտա տիթըմէլէտէ օլան մըր-
գուման կէնէ դարըլարը, եարըմ սաաթ
գատար, սվիկա էօրտալքտէն սոնրա,
իչլէրինտէն իբիսի, անլէրէն օօլլարըն-
տան սըղը սըղը թութմուշ օլտուգարը-
հալտէ, Պէն Թահար, 13 եաշընտա
պուլունան չօնուղու, նախէհան ելրէ
եաթըրըպ, վէ իւզլէրինէ պինիպ, օօ-
նուն կիպի պօղաղ օլմարչ տրի :

Պիշարէ գարըլար , չօճուղուն , քէն .
տի աեադլարը ալթընտա քէսիմիշ օլ .

մասնըը կէօրէնէք, օլ տէրէճէտէ բիւր տէհէթ օյմուշար, վէ քէնտի էօմրէ-րի հագգընտա տախի, օլ գատար գօրդ-մուշար իտի քի, տիթիմէնին շիտտէ-լէնտէն նաշի, տիգլէրի, պիլրիգիլրէնէ շարմագտա իտի :

ՅԻՆ վաղը, պատէհու, սըրա քէն-
տիւրինէ կէլմիշ, վէ մէրգուման վահ-
շիւր, պաշըրտա պաշըրտա, գարը-
լարտան պիրիսինի տալի եաթըրըպ պօ-
ղազլարողլարընտա, տիկէրի, արթըդ
տանանամաեբպ, պանըլմագ վէ չըլ-
տըրմագ տըրէճէրինէ կէլմիշ, վէ ծու-
տալի, էօյլէ քէլմիշէր տիր :

Պատեհու, իւշիւնիւնս պիրտէ պաշ-
լարընը քեօպ, թնլլրիտէն անըրորդ
տան ամորա, անադարընը վն գօլլարընը
տախի քեօպ, բարա բարա իլէսիշլլր,
իլ սըղըր էթի կիպի, պիր թօրպանա
գօեարադ, Պն Թահարըն չէրկէսիւն
կէօթիւրմիւշլլր տիր :

Մէզքերւ չըկէտէ , պիտաբ գուր .
պանլարըն թէնէրի քէպպա իտիտիքտէն
սօնրա , գաթիլէրին ֆամիլէալաբը թօբ-
լանըպ , պիւլիւք պիր իլտաճ իլէ անլէ-
րի ԵէԵիպ պիթիրմալըր տիր :

Պէն ՍՏՃԼՄ, Իբի սէնէտէն զիեառէ
էվլէճէ վուգու պուլան մէգըբուր ճիւս
եւթի թարթի իլլէտիքտէն սոնրա, ան-
լէրին քէմբըլէրին կիզլէմիշ օլտուզա-
րը եւրի տախի կէօսթէրմիշ, վէ թօբ-
րաղը գաղըբըպ, մէրգումէ կէնճ գա-
րըլարտան պիբիսէնէն էլ ինտէ պուլուն-
մուշ օլան ուֆագ պիբ կիւեիւմիւ տա-
խի, մէյուանէ չըգարմըշ տոր :

Մէջքէւր ճիւղակէթի իշլէմիշ օւան
իւշ նէֆ'ըր ինսան ճոհաւարարընտան
Պէն Մուհամմետնամ քէս, զաթէն էօլ-
միւշ, վէ Պէն Թահաթ տալիս, պիւս-
պիւթիւն զայպ օլմուշ իտի :

Շիմոտի մէյոտանտա պուլունան իւ-
չիւնճիւսիւնիւն, Եանի Մուհամետ Պէն
Աճմետին իսթինթազընա տէվամ իտիյ-
տիքտէ, մկրուսուն, 1867 աէնսիս սոն-
լարընտա, Քէնտի պապաաընը վէ դա-
ըննտաշընը Եւմիշ օլմասը տախի, զահի-
րէ չըգաըլմը տըր . ֆադաթ պունլարը
գալմէն թապիլի պըր Էօլիմիլէ Էօլիմիշ
օլուզ, Պէն Աճմետ, անճագ անլըրին
ճիստլըրին Եւմիշ իտի :

ԱՆԴՐՈՒՄԸ, մուհւքէմէսին պա-
ղըտըգտա, հը ՚նէ գատար իսթինթա-
գընտա իգրար իլլտիյի, վէ Լվլլէքի ճի-
նաեթէ ըսճի Յօլտըգու պէն անաթըրը
իլլքար իթմիշ իս Լտ, տիվան, անը
գաթիշ հըւքմ' իլլճիյ տի :

SU.トトト3ト

ԷՆ ՍՕՆ ԻՆՍԱՆ ԳԸՐԿԸՆԸ

Պու տւ. ֆա , Աւերդատան աւազ իյ-
լմիշ օլտուգու. մուղ յունիս 2 թարիխի
Աւրիգան Միւրշէնթ նամ զազլ թա-
տա , շու աթիտէքի պահս կ'օրիւլ-
միւլ աիւր :

«Ասորի՞նք են գանձը գրկելը աստ
խոխ՛նձեք օլան վագանն, մահ՛նլլի մն-
գարևի, Բումանիա (Ուլա՛հ Պուգտան)
տըր. մահ՛նլլի մեզպուրտա, պին՛կընձ
պիսու՛հ ատն՛մէր, գարրլար, վէ յօ»

ճուգլար, տէհչէթլու պիր մէզհէսլ թէ-
աստիւպիւնէ (աննեբոցութիւն) գուրպան
կիթմիշլէր տիր:

Մեմաւրիքի մէջ քուրտէսէն իսքեան
իտէն , 130,000 նէֆէր Եւհուտի եհա
լիսինէ գարշը օլան հիսսիեաթ աթէշի
եւէլիագէլէնիբէք, մուհիպի մէֆօ օլան
պիւր աւէվէ թէպտիլ օլմուշ օլուպ, իհ-
թիմաւտէն կէօրիւնտիպիւ կիպի, անճագ
տիւէլիւ լճնէպիեւնին գուվվէթլի բա-
գուլարը , անըն կիտիշինի մէն իթմէեւ
քիֆպյէթ իտէճէքլիւր աթի :

«ԱՆԶԳԵՐԸ տէ՛հէ՛լթլի վաղա հնէկ-
եամբնտա, հիւքմ իտէն բըլնա, օրա-
տա տէյիլ իտի, վէ հաթթա, քնտի-
կերի պէնճմէի, վէ հարեքթի իծրաիյ-
նէյէ պէտ իյէմէտա տաթի. չըրորմըշ
օլան միւթէտապաղ ղաթթիլէրին էլլէրնի
քիւսմիլն պիւքմէլ իտի :

• Մեզգիւր տէճէթու թէաաիււ
աթլաբըընը փոգուա կէտիյի մաճէ-
լի, եէնէ հաաթ ալուրու յաւ պի-
մաւլիք ուււ, բրէա Դարը չօճէ-
զօլէր Սիմարիկէնի տարըտի թաճ-
թրաա պաուլումաաաաաաաաաաա
թրաա

Մէջգրերը մէմալիք 1859 սէնտսին-
տէ Ուլահ վէ Պուլտանն նամ իքէ ատէտ
պէյլիքէրն պիրլէշտրիքմէսի իլէ մէյ-
տանէ կէլմիշ օլուպ, մէջգրերը իքի պէյ-
լիքէրն տալիս սէքէնէլէրի, այնի ճիսս-
տին օլտուզլարը կիպի, իթալեաաաա ,
վէ Ալմանեաաաա արազիճէ օլ գաաաա
միւհիմմ թէպէտտիւլաթլարը մուճիպ
օլան այնի հիսսիեաաթա տալիս մալիք
պուլընտուգլարընտան , իքի ատէտ
պէյլիքէրն , Բումանեա իսսի իլէ պիր
նէքլիւճուտ վէ մէշրուլթա հիւքիւմլիթի
մուլթազա (սահմանադրաաաա միապե-
տուլթան) հէյնէթնի (թէպալիլ էյլէմէ-
նէ միւգթէտիր օլտուլար :

«Օսմանլը հիւքիմէթի, էվէէէ է-
միրտէ, մէգըիւր պիրիլին միւնճուտէ
կէմլահին պարշը, պաշը կիւնլիւքէր
չըգարմանա մէյեալ պուլունտու իսէ
տէ, պատէհու Էվրոպանին պիւյիւք
տէվէթլէրի թարաֆընտան զապուլ օ-
լունտուգտա քէնտիսի տալի, սիւքիւթ
իթմլ քլէյի միւնասպ պտտիլէտի :

«Վազա մէմալիքի մէգքիւրէ, հիշ-
նի հաեաթընտան պէրու, պիր տիւզի-
յէ, գարըշըզլըզ տըբեսարնտա չալ-
քանմըշ իսէ տէ, երինէ մէգքիւր պիրթիք,
զավի պիր էսաա իւզէրինէ իպնա օլուն-
մուշ տուր.վէ հաթթիա Սսմանը հիւքիւ-
մէթի տաթի, 1866 սէնէսիտէ, Շօհէնգօ-
լըն Բըրէսէինն, քէնտի ֆամիլեսարընն
վէրասթի հուգուգու իլէ օլան ինթիլա-
պընը տաթի, թանրմըշ տըր : Իշթէ պու-
սուրէթլէ, Բումանիա, անհազ եըլլըք
պիր վըրկի էօտմէքլիք վազիֆէսի իլէ
Թիւրքիտեա թապպ պուլունմուշ օլուու-
ղու հարտէ, իվրօպայտէն միւսթազիլ
տէ պուր մէմայիքի սաեթրըր :

Մէջքերը կենճ մէջալիք, պիտ զաշ
սեննետն պլրու, հէման թէքմիւ էհա-
ւիսի թարաֆընտան, 130.000 նէֆլր-
անն իպարէթ պուրուանն, վէ էհաւիհին
նն զիէհետն սանաաւթքարս վէ հաւի-
րլէնն զիէհաւոն գէննին զսոմր օանն իէ-

Հուտիկներէ դարձը, իզհար իտիկէն չըլ-
ղընճա պիր թէաստիւպ (կրօնամօլու-
թիւն) իլէ, պիւլիւք պիր նամ քէսպ
իթիլը, վէ ումուս սուրէթտէ իզհար
իտիլմիլ օլան մէզքիւր շիտտէթի դա-
զապըն, 1868 վէ 1869 սէնէլէրինտէ,
պիր դաշ տէֆա, բաթլագ վիրմիլ օլ-
մասը կէօրիւմիլ տիւր :

Մեզգիւր բաժնագլար, ու տւրէ-
նէտէ ինսափըզճա, վէ սէպէպիյեէթ
վերիւնքսիդին վուգուա կէմիւշէր իտի
քի, էլբուպանն պիւլիք Տէվէթէրի,
հէման քեաֆէթէն, Բուսանիա հիւ-
սէմէթէնէ գարը պիր Կոսթէթէրիշ ին-
մէքլիյի, պիր վազիֆէ առտո ինտիլիշ

Կերչի, Բրէնա Շարլը, պիւսիւք
տէվէթլէրին Լմթլուպաթընը (սօշ իթ-
մէվլիք զըմնընտա օլան քէնտի շէտիտ
արդուունու կիգլմէտի ֆառաւ, նապը

թի սօն տեֆա վուզու պուլան գըրընըն թիլյէր թէփրէտիճի նազլիեթիթիլի թատիք իթմէքտէ տիրլըր, քնտի ճահտ ու իգտամամթը, ասմէրէսիգ գալ-
վը տըր, չիւնքի էհալինին պիւլիւք
գըսմը, մէզքիւր ճինանէթի իճրա իտէն-
լէր հագգընտա, թէքիւլ հիւսնի թէ-
վէճճիւհ կէօսթիճրմէքտէ իտի. քեգալիք
հաթթա իյի նիեթթտէ օլան միւշարի-
լէյճ Բրէնս, մէզքիւր տէհէթլի ճինա-
եթիթ մէվըքի իճրայէ գօեանլարա,
միւսթմահագգ օլտուքլարը ճէգանը վի-
րէճէք, Եաթստ այնի ճինանէթին պիր
տահա վուզու պուլմասը էօնիւնիւ ալա-
ճագ քատրըր գուվլէթ իպրազ իտէպի-
լէճէք տիր տէյի տալիի, իւմիտ իտի-
լէմէք :

Ինչէրէն պու հալինտէ, Բումանիա-
շըն վարլըղը քէֆալթիթիք, իւզլըլէրի-
նէ ալմըշ օլան պիւլիւք Տէվլէթլէրին,
գուլժ ու թէճատի թահթընտա գալմըշ
պուլունան Էլհուտիլէրին մէնֆաաթընա
օլարաղ , միւտախէլէ իտլճէփլէրին ,
իւմիտփար օլունմալը տոր :

Ինքզանուրմը իւրընէ, ասոր հաղ-
ընն (ներկայ դարուս) պիտանել թիտունէ
պէտու վուգուա կէլն հէր չի տախի,
փնայլը ճիհէթի իլէ պասթըրմը օլան
պէոլէ պիր եապանի թէաստիւպիւն,
պիր խրիսթիւն մէմալիքիտէ վուգուա
կէլմէսի, պիւթիւն տիւնեա իւղէրիտէ
պուլունան խրիսթիւնալարըն մահու-
պիւնէթիւնի մուհրպ օլմագտա տրը :

Մէզգիւր մատտէ, կէրէք չհհր-
միղտէ (շուռ եօրք), վէ կէրէք մահէլի
սոյիքտէ պուլունան Եհհուտիւրին,
հիւսնի թէվէճհիւհ իհրաաթլարընը մու-
հիպ օմուշ, վէ Ուալինկիթըն չհհրնտէ
պուլունան Սիմօն Ուօֆ, խարհիւյէ
նաղըը հուգուրունա չըզըպ, մէզգիւր
ֆէնալըզլարա խիթապլն, վէ էհալէի
մէզգիւրէնին մէնֆաաթընա օլարադ,
հիւքիւմէթիմիղին (Սմէրիզա) միւտա-
սիւլունին թալէպ էյլէմէք իւլլէ, Միւհ-
թէմալի Սմէրիզարնոն պաղը մահէլէ-
րինտէ, քէնաինէ քէշիտէ օլունմուշ օ-
լան պիւր թաղըմ թէլկըաֆլուրըն սու-
րէթինի, նաղըը միւշարիւլէյհէ թաղ-
աիմ էյլէմիշ աիր :

« Խաղիճեյէ նազըրը , այնի մաղսէ :

